

Dr. Craig Keener, Matthew, Hotuba ya 6, Mathayo 3-4

© 2024 Craig Keener na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dk. Craig Keener katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Mathayo. Hiki ni kipindi cha 6 cha Mathayo 3-4.

Tumekuwa tukizungumza kuhusu mtindo wa maisha wa Yohana Mbatizaji, kielelezo ambacho yeye ni kwa ajili yetu, na pia ujumbe wa Yohana Mbatizaji.

Lakini sasa Yohana anakutana na Yesu, yule ajaye, ambaye alitangaza njia yake. Tunaangalia ubatizo wa mwana wa Mungu katika Mathayo sura ya tatu, mstari wa 13 hadi 17. Hili ni jambo ambalo kwa kweli wasomi wangezingatia kuwa kawaida hukutana na kigezo cha aibu kwa sababu si kitu ambacho mtu angetaka kusesitiza kwamba Yesu alibatizwa na Yohana Mbatizaji.

Lakini imesikika katika kitenzi shirikishi, ambacho kilikuwa mazoezi ya balagha kuharakisha jambo ambalo mtu hakutaka kusesitiza. Lakini angalia ulegevu wa Yohana. Yohana anasema mimi sistahili kuwabatiza.

Ninapaswa kubatizwa na wewe. Sasa, bila shaka, hiyo ni kwa sababu amekuwa tu akitangaza kwamba yule ajaye atabatiza katika Roho Mtakatifu na kwa moto. Kwa hiyo anataka ubatizo wa Roho Mtakatifu kutoka kwa Yesu.

Yeye ni kama, mimi sistahili. Ubatizo wangu wa maji si kitu ukilinganisha na ubatizo wako katika Roho Mtakatifu. Tunaona katika kifungu hiki kibali cha Mungu kwa Yesu.

Sehemu ya mbinguni, una lugha kama hiyo katika theophanies ya Agano la Kale, mafunuo ya Agano la Kale, Ezekieli 1, wakati Mungu anajifunua kwa Ezekieli kwa mto Kibar, au Isaya 64. Pia, roho inakuja juu ya Yesu kama njiwa katika kifungu hiki. Na nitazungumza zaidi juu ya hilo baada ya muda mfupi.

Lakini wacha nizungumze kwanza kuhusu sauti ya mbinguni, ambayo baadaye marabi waliita popo qol. Ni kama sauti kutoka mbinguni. Una hiyo wakati mwingine katika Agano la Kale, sauti takatifu kutoka mbinguni.

Unacho, kwa mfano, katika Mwanzo 22, wakati malaika wa Bwana anazungumza kutoka mbinguni na kusema, usiue Isaka, na kadhalika. Una sauti hii ya mbinguni kama ushuhuda wa tatu wa kimungu katika kifungu hiki. Maandiko ni ushuhuda wa Mungu.

Isaya 40 na mstari wa 3, sauti ya mtu aliaye nyikani, itengenezeni njia ya Bwana. Pia, unabii, kwa sababu Yohana Mbatizaji ni nabii anayenena neno la Bwana. Na kisha una sauti ya mbinguni kama ushuhuda wa tatu wa Yesu katika kifungu hiki.

Sasa, asili ya njiwa ni nini? Baadhi ya watu wanaotafuta historia kumbuka kwamba katika maandiko ya Kiyahudi, Israeli wakati mwingine ililinganishwa na njiwa, lakini hiyo haisaidii sana hapa kwa sababu ni wazi, Israeli haishuki kwa Yesu. Maandiko mengine katika maandiko ya marabi yanazungumza juu ya Roho Mtakatifu kwa maneno ya njiwa. Hiyo ingefanya kazi vizuri hapa, lakini hiyo ni nadra sana.

Kwa hiyo, usuli ulio dhahiri zaidi kwa idadi kubwa zaidi ya hadhira ya Mathayo katika nyakati za kale pengine ingekuwa tu njiwa uliyo nayo katika Mwanzo sura ya 8, baada ya gharika ya Nuhu, ambapo njiwa kwa maana fulani ni ishara ya urejesho, ishara ya uumbaji mpya au tafrija. Na hilo linaweza kuwa jambo ambalo Roho ndiye mleta enzi mpya, enzi mpya, na hivyo huja katika umbo la njiwa. Kwa upande mwingine, ikiwa kitu kitakuwa kikiruka, lazima uwe na kitu hapa na hua hufanya kazi vizuri zaidi kuliko chungu anayeruka au popo au kitu kama hicho.

Kwa hiyo, kwa vyovyote vile, wakati mwingine mwito wa popo au sauti ya mbinguni, marabi walisema ingerudia maandiko. Na katika kesi hii, inaweza kurudia maandiko kadhaa. Inaweza kurudia Zaburi ya 2 na mstari wa 7, ambapo Mungu anasema, kuhusu ukoo wa Daudi ulioahidiwa, anasema, huyu ni mwanangu.

Na wanachuoni wengi wanaona hilo hapo. Pia, wasomi wengi wanaona mwangwi wa Mwanzo 22, ambapo Mungu anamwita Ibrahimu kutoa dhabihu mwanawe mpendwa. Na katika Marko, hiyo inaweza kuwa msingi, maneno kati ya tafsiri ya Kigiriki ya Mwanzo na yale tuliyo nayo katika Marko yanafanana sana.

Hata hivyo, katika Mathayo, inaweza isiwe dokezo la Mwanzo 22, kwa sababu Mathayo baadaye anafafanua Isaya 42:1, ambayo inazungumza juu ya mtumishi wangu, mpendwa wangu ambaye niliweka roho yangu juu yake. Mathayo anafafanua hilo katika Mathayo 12:18 kwa njia inayofanana sana na ile sauti ya mbinguni ilivyo hapa. Kwa hiyo, inaweza kuwa hapa mchanganyiko wa Zaburi 2, tangazo la Mfalme ajaye na mtumishi wa Isaya ambaye atateseka.

Kwa vyovyote vile, tulichonacho pengine katika Mathayo na katika Marko ni dokezo, labda dokezo la hila, labda tu kiini cha hadhira ya Mathayo ndicho kinachoweza kukipata, lakini dokezo la jukumu la sehemu mbili za Yesu, jukumu la kimasiya linalotarajiwa la Mfalme, lakini pia jukumu la mtumishi anayeteseka. Yesu ndiye mleta ufalme aliyetiwa mafuta na Roho. Una maandiko haya karibu pamoja katika Marko, ambayo ni mafupi, lakini pia unayo hapa katika injili ya Mathayo, maandiko haya kuhusu Roho yanakaribiana sana.

Yohana Mbatizaji anatangaza kwamba Yesu ndiye mbatizaji katika Roho katika Mathayo 3:11. Vema, katika 3:16, Roho anakuja juu ya Yesu wakati wa ubatizo wake. Hivyo basi, Yesu atakuwa kielelezo cha jinsi maisha ya ubatizo wa Roho yanavyoonekana. Vema, je, maisha ya ubatizo wa Roho yanaonekana kama kielelezo tu cha mafanikio na furaha, na kila kitu kinakwenda sawa? Hiyo itakuwa nzuri sana.

Lakini mara baada ya haya, wakati mwingine tunaposikia kuhusu Roho, Roho yuko katika Mathayo 4:1, ambapo Roho humwongoza Yesu nyikani ili kukabiliana na magumu. Na huo ni mfano kwetu pia. Lakini tukifuata njia za Roho, wakati mwingine Roho atatuongoza kwenye matatizo ambayo si lazima tuwe na furaha nayo, lakini Mungu hutenda kazi kupitia hali hizo.

Tukifungua Mathayo sura ya 4, Yesu anashinda jaribu hilo. Katika 3:17, mstari wa mwisho wa Mathayo sura ya 3, Mungu anamtangaza Yesu hadharani kuwa mwana wake. Kwa hiyo sasa shetani anajibu hilo kama Yesu yuko nyikani.

Ibilisi anapinga, vema, kwa kuwa wewe ni mwana wa Mungu, thibitisha hilo, lidhihirishe. Unaweza kukumbuka kile nyoka anafanya katika Mwanzo sura ya 3. Je, kweli Mungu amesema? Na pia katika sura ya 27, mstari wa 40 hadi 43, una watu wanaosema maneno kama haya kwa Yesu. Vema, kama wewe kweli ni mwana wa Mungu, fanya hivi.

Kwa kweli, katika Mathayo sura ya 27, wanarudia kazi ya Kiyahudi ya apokrifa kwa jina la hekima ya Sulemani katika Hekima ya Sulemani 2:18, ambapo waovu humwambia mtoto wa Mungu, mtu mwenye haki, ikiwa wewe ni mtoto wa Mungu, basi Mungu angefanya hili kwa ajili yako na Mungu angekukomboza. Lakini waovu ndio wanaosema hivyo. Na waovu ndio wanaosema hayo katika sura ya 27.

Ni kielelezo cha uovu anayesema kwamba upo hapa wakati shetani akimpinga Yesu kama mwana wa Mungu. Ibilisi anatafuta kufafanua upya wito wa Yesu kama mwana wa Mungu. Naam, Baba anatangaza kwamba Yesu ni mwana wa Mungu.

Hiyo ni kanuni yenye nguvu. Ibilisi anaomba mifano mingine ya nguvu kujaribu kufafanua maana ya kuwa wana. Wachawi wanaweza kugeuza dutu moja kuwa nyingine.

Walifikiriwa kuwa na uwezo wa kupitisha vitu. Na hivyo, kugeuza mawe kuwa mkate lilikuwa jambo ambalo mchawi au mchawi anaweza kufikiriwa kufanya. Yesu mahali pengine anaongeza chakula, lakini hata kubali kudanganywa kwa sababu anamtumaini baba yake wa mbinguni.

Anasema, baba yako anajua unachohitaji kabla ya kuuliza. Pia, kulikuwa na waonaji waliodanganyika waliofikiri kwamba wangeweza kufanya kuta za Yerusalemu

zianguke au kuufanya mto Yordani kuwa sehemu. Na waliahidi kufanya mambo haya na wakashindwa.

Ibilisi anataka Yesu aruke kutoka sehemu ya juu kabisa ya hekalu na kuonyesha uwezo wake. Yesu anakataa kufanya hivyo. Na Yesu, kilele cha haya katika injili ya Mathayo, Yesu anakataa jukumu la mwanamapinduzi wa kisiasa au aina ya mtawala wa kisiasa wa kidunia.

Ibilisi anamtaka awe kama watu hawa wanaojaribu kuongoza maasi dhidi ya Rumi na kujaribu kuwa wafalme mbadala au chochote kile. Naye anataka Yesu amsujudie. Anasema, unanisujudia na kuniabudu.

nitakupa falme zote za dunia. Na Yesu anasema, nenda nyuma yangu, Shetani. La kufurahisha ni kwamba lugha hii inajirudia baadaye katika injili ya Mathayo katika mpangilio mwingine unaofanana sana.

Kwa sababu katika kifungu hiki kingine, Petro anasema, wewe ni Masihi. Hutateseka. Petro, kwa njia sawa na Shetani hapa, anazungumza juu ya ufalme usio na msalaba, anazungumza juu ya utukufu bila mateso.

Naye Yesu akamwambia, nenda nyuma yangu, Shetani, kwa maana Petro anazungumza juu ya msemaji wa Shetani pale. Tena, kwa njia hiyo hiyo watu wanaomdhihaki Yesu katika Mathayo 27, kama wewe kweli ni mwana wa Mungu, shuka kutoka msalabani, wanarudia Shetani pia. Siku 40 za Yesu jangwani ni kama Israeli ambayo ilijaribiwa kwa miaka 40 jangwani.

Unaweza kukumbuka ulinganifu na Israeli tuliozungumzia nyuma katika sura ya pili. Pia, unaweza kugundua neno lililoongozwa. Mathayo na Luka wana hivyo.

Marko kwa kweli ni wa kushangaza zaidi kwa maana kwamba, katika Marko, inasema alitoa, roho ilimtoa Yesu nyikani. Neno hilo hilo linatumika kwa kutoa pepo. Ni neno kali sana.

Roho hiyo ilimtoa nje. Lakini hapa ni neno kuongozwa. Ni istilahi ile ile ambayo mara nyingi hutumika kwa Mungu kuwaongoza Israeli jangwani.

Na kisha Yesu ananukuu maandiko matatu kutoka Kumbukumbu la Torati. Kufunga kwa siku 40 kunaamsha Musa katika Kutoka 24 na kadhalika. Pia inamfufua Eliya ambaye alifunga kwa siku 40, lakini Eliya alikuwa akifuata mfano wa Musa pia.

Wafalme wa Kwanza 19. Yesu hapa anatoa mfano kwa ajili yetu. Ni kielelezo cha dhabihu, kwenda nyikani, kama tu Yohana.

Yeye pia ni mfano wa kukataa kutumia madaraka vibaya kwa malengo ya kibinafsi. Pia tunaona kitu kingine hapa. Yesu analingana na kile tunachoona kuhusu watu wengine katika Biblia.

Anatoshea kielelezo, kama vile msalaba wake kabla ya kuinuliwa kwake kuendana na kielelezo. Watumishi wengi wa Mungu katika Biblia walijaribiwa kabla na mara nyingi wakati wa huduma yao. Fikiria Abrahamu na Sara, na muda ambao walilazimika kungojea mtoto.

Mfikirie Yusufu. Ana ndoto hii kuhusu ndugu zake wakimsujudia. Anaishia kuuzwa kama mtumwa.

Baada ya kuwa mtumwa, anaishia gerezani. Na kisha hatimaye katika siku moja, yeye ni kuinuliwa kama vizier juu ya Misri na hatimaye ndugu zake kuja na kumsujudia. Kabla hajatimiza wito wake wa kuwa mkombozi kwa ajili ya familia yake, lakini pia kwa ajili ya Misri na watu wengi wa jirani, kabla ya kufanya hivyo, alipitia majaribu.

Ndivyo ilivyo kwa Musa, miaka 40 nyuma ya jangwa. Ndivyo ilivyo kwa Daudi. Ametiwa mafuta kama mfalme katika sura ya 16 ya 1 Samweli, lakini anateswa na Sauli kabla ya kuwa mfalme.

Nilipopitia mtihani mzito zaidi katika maisha yangu ya Kikristo hadi kufikia hatua hiyo, ninamaanisha, hakukuwa na kitu kibaya zaidi kuliko kabla sijawa Mkristo, bila kuwa muumini. Ninamaanisha, mara moja nilipokuwa mwamini, hakuna kitu ikilinganishwa na hiyo. Nilikuwa na uzima wa milele, lakini mtihani mbaya zaidi ambao nilipitia ulionekana kana kwamba huduma yangu ilikuwa imeharibiwa, ilionekana kana kwamba kila kitu kilikuwa kimechukuliwa kutoka kwangu kwa sababu ya mashtaka ya uwongo, kwa sababu ya kutendewa kwa mtu mwingine.

Na Mungu aliniambia nilihitaji kumsamehe mtu huyo. Nilikuwa tu katikati ya hili. Nilikuwa nimekufa ganzi kwa sababu ya maumivu na sikuweza kuelewa, lakini nilihisi kwamba Mungu alinielegeza kwa watu hao katika Biblia.

Alisema, Eliya alikuwa mtu wa mawazo kama yenu. Alipopiga magoti juu ya mti wa mretheni na kusema, Mungu, nijalie tu nife na wao ni bora kuliko babu zangu. Daudi alikuwa mtu kama wewe.

Wakati Sauli alipokuwa akimtesa na Daudi karibu kufyatuka na alikuwa karibu kuwa tayari kuingia na kumuua Nabali. Naye Yereimia alikuwa kama wewe. Aliposema, ilaaniwe siku niliyozaliwa.

Nami nilihisi kama vile Mungu alivyoniambia, mwanangu, wewe ni mtu wa Mungu, si kwa vile umeumbwa, maana umeumbwa kwa udongo na majivu kama kila mtu niliyemuumba. Wewe ni mtu wa Mungu kwa sababu nilikuwa na neema yangu

yakutosha. Na kwa miaka miwili iliyofuata, jaribu hilo lilipokuwa likiendelea, nilijifunza jinsi nilivyokuwa dhaifu, lakini Mungu alinilinda katika miaka hiyo miwili.

Na mwisho wa miaka hiyo miwili, nilielewa kwamba mimi ni mtu wa Mungu, si kwa sababu nimeumbwa kutoka kwa kitu tofauti na mtu mwingine yeyote. Wewe ni mwanamume au mwanamke wa Mungu, si kwa sababu umeumbwa kutokana na kitu cha ajabu sana. Hatutakiwi kujifanya tusivyo.

Sisi ni wanaume na wanawake wa Mungu kwa sababu ya neema ya Mungu, kwa sababu Mungu anatuita, kwa sababu Mungu anatumia, kwa sababu Mungu anatumia. Na mwisho, Mungu anapata sifa kwa sababu ya kile amefanya katika maisha yetu ili kutufanya watu ambao anaweza kutumia. Kwa hiyo, tunamwona Yesu akiiga hili pia.

Yesu alifanyika mmoja wetu na alipitia majaribu kama sisi pia tunapitia majaribu. Pia tunaona nguvu ya maandiko. Yesu anataja tu amri za Mungu na kutii neno la Mungu bila shaka.

Biblia inasuluhisha jambo hilo. Ni hayo tu. Ibilisi pia ananukuu maandiko.

Katika Mathayo sura ya nne, ananukuu maandiko kwa Yesu, lakini anayanukuu nje ya muktadha. Yesu anatumia mlinganisho ambao kwa hakika unalingana na nukta ya muktadha wa vifungu ambavyo ananukuu. Haipaswi kutushangaza kwamba shetani ananukuu maandiko nje ya muktadha kwa sababu bado anafanya hivyo leo katika maisha ya watu wengi.

Lakini Yesu anatoa manukuu matatu kutoka Kumbukumbu la Torati. Katika Vitabu vya Kukunjwa vya Bahari ya Chumvi, ikiwa vinatupa wazo lolote la ni sehemu gani za maandiko zilizokuwa maarufu zaidi katika siku za Yesu, Vitabu vya Kukunjwa vya Bahari ya Chumvi vinanukuu Kumbukumbu la Torati mara nyingi zaidi, Isaya wa pili, na Zaburi ya tatu. Lakini Yesu ananukuu kutoka Kumbukumbu la Torati.

Ananukuu amri ambazo Mungu aliwapa Israeli jangwani, ambazo Israeli walishindwa kuzitii nyakati fulani wakati wa kujaribiwa kwao. Lakini Yesu alishinda mtihani. Andiko la kwanza ambalo Yesu alinukuu wakati shetani anamtaka ayageuze mawe kuwa mkate ni kutoka Kumbukumbu la Torati sura ya nane na mstari wa tatu.

Na muktadha wa jambo hilo ni utoaji mwaminifu wa Mungu kwa mwanawe, Israeli, katika sura ya nane na mstari wa tano, ambapo inasema, Israeli ni kama mwanangu na niliwalisha wakati wa kujaribiwa kwao jangwani. Kumbukumbu la Torati nane na mstari wa pili. Kwa hiyo, Yesu anajua muktadha.

Yeye ni mwana wa Mungu anayejaribiwa nyikani. Biblia inamwambia jinsi mwana wa Mungu anavyopaswa kuishi. Anaamini riziki ya baba yake kwa ajili yake.

Mtu haishi kwa mkate tu, bali kwa kila neno litokalo katika kinywa cha Mungu. Naam, shetani anamnukuu Zaburi ya 91, mstari wa 11 na 12, lakini shetani anainukuu kwa kuchagua. Muktradha katika mstari wa tatu hadi wa 10 hauzungumzii kuhusu kujitengenezea hatari, kama vile kuruka kutoka kwenye kilele cha hekalu.

Wanazungumza juu ya ulinzi kutoka kwa hatari za nje. Sio kusema, sawa, unafanya hivi na Mungu atakulinda, lakini badala yake ni kusema, kwamba wakati uko katika hali, unaweza kutumaini ulinzi wa Mungu. Marabi, wakati wangeingia katika mijadala ya maandiko, na Yesu anafanya hivi pamoja na baadhi ya walimu wake wa wakati ule, lakini marabi, wakati mtu fulani angenukuu kifungu, mara nyingi walinukuu andiko la kaunta likisema, hapana, huwezi kuwa unafasiri hiyo sawa kwa sababu andiko hili linasema hivi.

Na Yesu anapinga kile shetani anachopendekeza. Anasema usimjaribu Mungu. Kumbukumbu la Torati 6.16. Sasa angalia ananukuu kutoka wapi.

Amenukuliwa hivi punde kutoka Kumbukumbu la Torati 8. Sasa ananukuu kutoka Kumbukumbu la Torati 6, sio mbali sana. Anaendelea katika muktradha wa kile ambacho Mungu anatazamia kwa mtoto wake, jinsi Israeli ingepaswa kuwa, na kwa hakika jinsi Yesu, kama mwana wa mwisho wa Mungu, anapaswa kuwa. Kumjaribu Mungu katika muktradha kunarejelea malalamiko ya Waisraeli nyikani ambayo Mungu hakuwa akiwapa vya kutosha.

Yesu hatafanya hivyo. Anamtegemea baba yake wa mbinguni. Mathayo 4:9-10. Kweli, kulikuwa na wadai wengi wa kimasiya wanaotafuta falme za kisiasa.

Wengi walitarajia kwamba ufalme wa Mungu ungekuja kupitia ushindi wa kijeshi dhidi ya Rumi. Una hilo kwenye gombo la vita vya Qumran. Wengine walitaka kufanya ishara ili kuthibitisha misheni yao na wakashindwa, kama nilivyotaja hapo awali.

Lakini Yesu ananukuu Kumbukumbu la Torati 6:13, mistari michache tu kutoka kwenye mstari ambao ametoka kuunukuu. Kwa hiyo, kutokana na muktradha huohuo, muktradha hapa unadai kumpenda Mungu mmoja wa kweli na hivyo kukataa miungu mingine yote. Vema, ikiwa shetani anasema, nisujudieni na kuniabudu, anajifanya kuwa mungu mwingine.

Yesu anakataa kufanya hivyo. Nukuu maandiko kutoka kwa muktradha ambao amekuwa akitumia. Pia tunaona katika kifungu hiki ushindi kwa wale wanaovumilia.

Sio kila wakati huja kwa ajili yetu katika maisha haya, lakini huja kila wakati. Mungu ni mwaminifu siku zote. Na katika kipindi hiki cha kujaribiwa, tunafika kwenye mstari wa 11, mwisho wa kujaribiwa, na Yesu anasema, ushindi.

Ondoka, Shetani, asema, na Shetani anaondoka. Kumbuka kwamba Yesu alikataa kuwatafuta malaika katika sura ya 4, mstari wa 6 na 7. Alikataa kutegemea malaika ili kumkamata ikiwa angeruka. Lakini sasa malaika wanakuja na kumhudumia.

Ni kitu kile kile unachokiona pale Gethsemane, pale aliposema, hapana, baba angenipa majeshi 12 ya malaika ikiwa ningemwomba anitete. Lakini ninawasilisha kwa mapenzi ya baba. Na sasa malaika huja na kumhudumia Yesu.

Wakati fulani tunaomba kila kitu tunachotaka kutoka kwa Mungu. Na Mungu anatupenda. Mungu hutufikia katika uhitaji wetu.

Lakini maombi sio tu kupata kile tunachotaka kutoka kwa Mungu. Maombi ni juu ya kuwasilisha maisha yetu kwa Mungu na kuona kile ambacho Mungu anataka kutoka kwetu na kile ambacho Mungu anataka kufanya. Ulimwengu huu ambao Mungu anaujali, ndiyo maana Yesu alisema, utafuteni kwanza ufalme.

Na ndio maana anapotupa sala ya mfano, kwanza ni baba yetu, jina lako litukuzwe. Na kisha anakuja kwa wengine, ikiwa ni pamoja na maombi, kutuongoza si katika majaribio, kama Yesu hapa hajashindwa na kujaribiwa. Kisha Yesu hana budi kuhamia jiji kubwa.

Sasa sio jiji kubwa kwa viwango vya mijini, lakini lilikuwa jiji kubwa ukilinganisha na Nazareti. Kapernaumu ilikuwa na labda watu elfu kadhaa. Inasema kwamba Yesu aliondoka kwenda Galilaya, labda karibu na Perea ambako Yohana alikamatwa.

Hakuna mtu ambaye angeweza kuvumbua Nazareti. Kwa kweli hakuna mtu ambaye angevumbua Kapernaumu pia. Haikuwa jambo ambalo mtu yeyote nje ya Galilaya alizungumza, hasa Yesu anaposema, ole wako Bethsaida, ole wako Korazini, ole wako Kapernaumu.

Unajua, nje ya Galilaya, hakuna mtu aliyekuwa amesikia kuhusu Korazini. Kwa hivyo, mambo ya aina hii kwa uwazi yanarudi kwenye kumbukumbu za awali za Wagalilaya kuhusu Yesu. Haya yapo wazi kabisa, hata mtu anayehoji mambo mengine anapaswa kukubali mambo ya aina hii.

Sasa hii inatangulia huduma yake ya umma na labda ni mkakati wa utume. Nazareti hangekubali ujumbe wake, lakini Kapernaumu ilikuwa katika eneo la kimkakati. Ilikuwa na watu wachache zaidi.

Ilikuwa na labda elfu, labda 2,000, ambayo mara nyingi inasemekana kuwa karibu 2,000. Haikuwa kubwa kama Tiberia au Sepphoris. Hiyo ndiyo ilikuwa miji mikuu miwili ya Galilaya, lakini hiyo pia ilikuwa ya Kigiriki sana.

Yesu alikuwa akija na ujumbe wa kimapokeo wa Kiyahudi kuhusu ufalme. Baadaye Paulo angeenda katika maeneo ya Wagiriki, lakini Yesu alikaa hasa katika maeneo ya Kiaramu ya Galilaya na kadhalika. Barabara zinazozunguka ziwa la Galilaya, Kapernaumu palikuwa pazuri kwa sababu palikuwa mahali ambapo vitu vingi vilipishana.

Kwa hiyo, aliweza kufika Galilaya nyingi kutoka huko. Angeweza kutembea kutoka huko hadi Perea. Angeweza kutembea kutoka hapo hadi eneo la Herode Phillips.

Pia, huduma ya Yesu huko, ingawa baadaye anasema, ole wako Kapernaumu, kwa sababu ikiwa miujiza inayotokea kwako ingetokea huko Sodoma, wangetubu kwa mavumbi na majivu. Lakini Kapernaumu, ingawa wote hawakutubu, sehemu kubwa ya Kapernaumu iligeukia imani katika Yesu. Na tunajua hilo baadaye kwa sababu elimu ya kale inatuonyesha kwamba kulikuwa na jumuiya ya Kikristo ya Kiyahudi yenye nguvu sana hapo baadaye.

Pia, marabi walijua mfuasi wa Yesu huko waliyemwita Yakobo wa Kapernaumu, Yakobo wa Kapernaumu, ambaye alijulikana kwa kuombea wagonjwa na waliponywa kwa sababu alikuwa mfuasi wa Yesu, Yeshua HaNetzi. Wapinzani wa Mathayo na wapinzani wa wafuasi wa Yesu walikosoa asili yake ya Galilaya. Na mara nyingi waliwashutumu Wagalilaya kuwa hawakuwa waaminifu kwa Torati, lakini hiyo ilikuwa tu chuki ya kikanda.

Ni kama baadhi ya watu katika baadhi ya maeneo ya Marekani kuangalia chini katika baadhi ya maeneo mengine ya Marekani na nchi mbalimbali, baadhi ya sehemu kuangalia chini katika baadhi ya sehemu nyingine. Naam, Galilaya ilionwa kuwa mpaka wa Yudea. Haikuzingatiwa kuwa ya kisasa.

Mafarisayo wa Yerusalemu, marabi wa Jamnia, waliweza kutazama kule Galilaya. Galilaya ilipuuza uongozi wa marabi hata katika karne ya pili, lakini Wagalilaya kwa kweli walishika Torati. Walishika sheria.

Uchimbaji unatuonyesha kwamba wengi wa watu wa Galilaya walikuwa makini sana kuhusu kushika sheria. Josephus anazungumza kuhusu wao kutembea siku tatu ili kufika kwenye sherehe huko Yerusalemu. Miji yote ingetembea huko pamoja.

Yesu kukaa Galilaya pia ni kivuli cha utume wa Mataifa. Ndiyo maana Mathayo hapa ananukuu Isaya sura ya tisa kuhusu Galilaya ya Mataifa. Sasa, Walter Grundman, alisema, hapana, Galilaya ina maana Galilaya ilikuwa Mataifa, na kwa hiyo Yesu ambaye alikulua Galilaya alikuwa pia Mmataifa.

Walter Grundman alikuwa na sababu ya kusema hivyo. Walter Grundman alikuwa mwanatheolojia wa Nazi, ambaye alifanya kazi kwa Wanazi, na walitaka kumtoa Yesu katika Uyahudi. Walitaka Yesu asiwe Myahudi.

Lakini tunajua kutokana na akiolojia kwamba kulikuwa na makazi ya Yudea kote Galilaya katika kipindi hiki. Watu walikuwa wamehama kutoka Yudea. Wakakaa Galilaya.

Kwa hiyo, hii inawakilisha watu wa Mataifa kwa njia ya mfano kwa sababu kulikuwa na baadhi ya jumuiya za Mataifa katika Galilaya pia, lakini si mahali ambapo Yesu alikuwa akienda. Hao walikuwa Wayahudi. Mathayo sura ya nne katika mstari wa 17 inazungumzia ufalme wa mbinguni.

Mafundisho ya Yesu yamefupishwa kwa njia hii katika suala la kuja kwa ufalme. Ilikuwa muhimu katika mafundisho ya Yesu katika Mathayo, Marko, na Luka. Mathayo anauzungumza kama ufalme wa mbinguni.

Marko, mara nyingi kwa maneno yale yale, atauzungumzia kama ufalme wa Mungu. Ufalme kwa kawaida humaanisha nini? Inategemea aina ya lugha unayotumia, na masafa ya kisemantiki ya neno ni nini. Kwa Kiingereza, wakati mwingine tunafikiria watu au mahali.

Lakini katika Kigiriki na katika Kiebrania, maneno ambayo yametafsiriwa katika Kiingereza kama ufalme hurejelea utawala au utawala au mamlaka hasa. Wayahudi waliamini, kwa wazi, kwamba Mungu anatawala wakati huu. Walisema kwamba wanapokariri Shema, wanajitwika nira ya ufalme.

Wanatambua kwamba Mungu ndiye mfalme wa ulimwengu. Shema hapa ndipo Bwana alipo Mungu wetu. Bwana ni mmoja, akitambua kuwa Mungu pekee ndiye Mungu.

Lakini walitamani sana siku ambayo Mungu angetawala bila kupingwa. Na wakati mwingine walipozungumza juu ya ufalme, ni ule ambao walikuwa wakiuzungumza. Kwa hiyo, walikuwa na sala iliyoitwa Kaddish.

Katika toleo lake la kwanza, Kaddish, sehemu yake ilikwenda hivi. Jina lako kuu na tukufu litukuzwe. Ufalme wako uje haraka na hivi karibuni.

Vema, hiyo inasikika kama maombi ya Bwana, sivyo? Yesu anabadilisha hilo katika sala ya Bwana. Sasa, Yesu, kama habadilishi hilo, anajirekebisha, kulikuwa na idadi ya maombi ya Kiyahudi ambayo yalikuwa na aina zinazofanana za lugha. Lakini Yesu anasema hapa, kama vile Yohana Mbatizaji alivyosema, ufalme wa mbinguni, tangazeni kwamba umekaribia .

Sasa, kuna mjadala kati ya wasomi. Je, ina maana ufalme umekaribia hivi kwamba unakaribia kufika au kwamba ufalme umefika? Kwa kiasi fulani, hili ni suala la

kisemantiki kwa sababu kwa vyovyote vile, ni ukaribu wa kuingilia kati. Inaweka mahitaji yake juu ya maisha yetu.

Ufalme unakuja. Ni karibu hapa. Tunahitaji kujiandaa kwa ajili yake.

Na katika utu wa Yesu, ni kile Origen katika kanisa la kwanza alichaita Atabasilea, ufalme ndani yake. Huyu hapa alikuwa mfalme, na ndani yake, ufalme hakika ulikuwepo. Naam, ufalme huu, hitaji hili la Mungu, utawala huu wa Mungu, utawala huu wa Mungu unaonyeshwa katika muktadha ufuatao.

Katika sura ya 4 mistari ya 18 hadi 22, Yesu anawaita wanafunzi wamfuate. Na katika sura ya 4 mistari ya 23 hadi 25, Yesu anaonyesha utawala wake. Anaonyesha mamlaka yake juu ya ugonjwa.

Na kisha katika sura ya 5 hadi 7, tuna matokeo ya kimaadili ya ufalme wa Yesu. Ikiwa ufalme umekaribia, je, ni jinsi gani tunapaswa kuishi katika mwanga wa ufalme huo ujao? Ikiwa ni lazima tutubu katika nuru ya ufalme ujao, mtindo wa maisha wa toba unaonekanaje? Je, ni tunda gani la kweli la toba linalodaiwa kutoka kwetu? Hiyo ingekuwa Mathayo sura ya 5 hadi 7. Sasa, usije ukafikiri kwamba nimeruka tu kwenda kwenye sura ya 8. La, ninawaambia tu kile kitakachokuja. Lakini ufalme katika huduma ya Yesu tayari bado.

Kwa sababu kwa wafuasi wa Yesu, tunatambua, kama watu wa siku za Yesu katika Yudea na Galilaya walivyotambua, tunatambua kwamba mfalme bado anakuja. Lakini pia tunatambua jambo lingine. Kama wafuasi wa Yesu, tunatambua kwamba mfalme anayekuja amekuja.

Na kwa hiyo, ufalme, ambao bado unakuja, tayari umevamia historia na utawala wa Mungu tayari unafanya kazi katika ulimwengu huu kwa namna ya pekee. Kwa hivyo, mara nyingi tunazungumza juu ya ufalme kuwa katika hatua mbili au awamu mbili. Ufalme ambao haujawa bado, Masihi anakuja mara mbili.

Walikuwa wakitarajia kuja kwa mfalme na kuja kwa ufalme, walikuwa wakitarajia ufufuo wa wafu. Naam, wa kwanza kufufuka kutoka kwa wafu tayari amefufuka. Yesu amefufuka.

Kwa hiyo, ufalme wa Mungu tayari unafanya kazi katikati yetu. Na una mawazo haya katika Agano Jipya lote. Sijui ni jinsi gani tunaweza kuikosa.

Wagalatia sura ya 1 na mistari wa 4, Yesu ametukomboia kutoka katika wakati huu mwovu wa sasa. Warumi sura ya 12 na mistari wa 2, msiifuatishe wakati huu wa sasa bali mgeuzwe kwa kufanywa upya nia zenu. Tafsiri zingine hazielezi wazi kwamba hii inazungumza juu ya enzi, lakini iko katika Kigiriki.

Pia katika Waebrania sura ya 6, inasema kwamba tumeonja nguvu za wakati ujao. Waefeso sura ya 1, 2 Wakorintho sura ya 1 na 5, inazungumza juu ya roho kama katika Kigiriki, arhabon. Hilo lilikuwa neno la Kigiriki lililotumiwa katika hati za biashara kwa malipo ya chini.

Kwa kweli ni neno la mkopo kutoka kwa Kiebrania pia katika lugha za Kisemiti. Arhabon, ni muda wa malipo ya chini, awamu ya kwanza. Kwa hivyo, tayari tumepokea mwanzo wa kuanzishwa, uzinduzi wa urithi wetu ujao.

Loo, itakuwa tukufu. Lakini tunayo awamu ya kwanza ya hilo kwa sababu tumepewa roho. Roho iliyo ndani ya mioyo yetu inamaanisha kuwa tuna mwonjo wa mbele wa ulimwengu ujao.

Ndiyo maana Paulo anasema katika 1 Wakorintho sura ya 2 mstari wa 9 na 10, jicho halijaona, wala sikio halikuyasikia, wala hayakuingia katika moyo wa mwanadamu, mambo ambayo Mungu aliwaandalia wampendao. Lakini Mungu ametufunulia sisi kwa Roho wake. Haya ni mambo ambayo hatuwezi kuyaweka kwa maneno.

Ninamaanisha, Biblia inazifafanua kwa lugha ya ishara mara nyingi, lugha ya aina ya kimfano ya apokalipiti, labda lugha ya kishairi. Lakini katika roho, kwa kweli tuna mwonjo wa urithi huo ujao. Tunafurahia mwonjo wa mbele wa jinsi itakavyokuwa kuwa katika uwepo wa Mungu milele na milele.

Kwa hiyo, tunapaswa kufurahia uzoefu wetu wa roho. Warumi 8 ina aina sawa ya mlinganisho. Warumi 8 mstari wa 23 inazungumza juu ya Roho.

Tunayo matunda ya kwanza ya uzoefu wetu. Kilele cha ufalme, ukitazama katika injili ya Marko, Yohana na Yesu wanatangaza ufalme, na kisha unafikia kilele, lugha ya ufalme na lugha ya kifalme inafikia kilele katika sura ya 15, Yesu akiwa msalabani. Marko anataka kuisitiza kwamba ufalme huja kwa njia ya msalaba na kuzingatia hatua hiyo.

Mathayo, bila shaka, ana uhakika huo. Lakini katika Mathayo, kilele kinakuja mwishoni kabisa, sura ya 28, wakati mamlaka yote mbinguni na duniani yanapotolewa kwa Yesu. Yesu ni mfalme katika ufalme wa mbinguni.

Sasa, Yesu anaonyesha mamlaka yake kwa kuwaita wanafunzi wamfuate na kunyenyekea chini ya mamlaka yake, akiwaita wavuvi wa watu. Kwa upande wa watu ambao wanaweza kuwa na mashaka na baadhi ya mambo katika injili, vema, tunaweza kuwaambia, tazama, wahenga wengi waliona kuwa ni fedheha kutafuta wanafunzi. Hungetoka na kujaribu kuwafanya wanafunzi wakufuate.

Ulisubiri wanafunzi wakupeshimu kwa kukutafuta. Na kwa hivyo, wahenga wengi hawangepanya, hiyo haingekuwa aina ya hadithi ambayo ungetunga juu ya mtu

mwenye hekima. Pia, tunajua kutoka kwa vyanzo vingine katika nyenzo zilizoshirikiwa za Mathayo na Luka, kwamba Yesu aliwaita wanafunzi wake mwenyewe katika Mathayo 8:19 hadi 22, na Luka 9:57 hadi 62.

Pia, tunajua Yesu alikuwa na wanafunzi, wale 12 wanashuhudiwa vyema. Na tunaweza kuzungumza juu ya hilo katika hatua ya baadaye katika kozi. Lakini kwa kawaida walimu walikuwa na wanafunzi wa kueneza kazi yao.

Na hivyo, kwamba Yesu angekuwa na wanafunzi ni haki, ungetarajia hilo. Pia, wasomi fulani wametaja kwamba muundo wa Mathayo 4:19, ambapo anawaita wanafunzi wamfuate ni wa Kisemiti unaotambulika. Lakini labda jambo la wazi zaidi hapa ni kwamba hakuna sababu ya kuvumbua wavuvi.

Namaanisha, wavuvi hawakuwa wakulima. Ndiyo maana wao na mtoza ushuru wametajwa na kazi za wengine hazijatajwa. Labda hawakuwa wa kifahari, kwa kusema.

Lakini wavuvi hawakuwa wa kifahari hivyo. Namaanisha, kama ungetaka kutengeneza baadhi ya wafuasi wa Yesu, ungeunda waandishi, ungeunda Mafarisayo, unaweza hata kuunda Masadukayo mmoja au wawili. Lakini Yesu anawaita wavuvi wa watu, wavuvi wa samaki wawe wavuvi wa watu, mara nyingi wakichota asili zetu.

Wavuvi. Wagalilaya walitegemea sana samaki na nafaka. Wauzaji wa samaki waliokaushwa, wauzaji wa samaki waliokaushwa au waliotiwa chumvi ili kuihifadhi.

Na wavuvi wa Galilaya kwa kawaida walikuwa na maisha bora kuliko wakulima. Mara nyingi Mungu anapoita watu, si mara zote, lakini mara nyingi hutumia uzoefu wetu wa zamani. Musa na Daudi walikuwa wachungaji.

Vema, anawafanya wachungaji wa Israeli. Watu hawa walikuwa wavuvi wa samaki. Anawafanya wavuvi wa watu.

Mara nyingi anaweza kuchukua ujuzi ambao tayari tumepewa kwa njia nyingine na kuutumia kwa ajili ya ufalme wake na pia kutupa aina nyingine za karama. Hata nilipokuwa mtu asiyeamini kwamba kuna Mungu, nilipenda sana kusoma mambo ya kale ya Wagiriki na mambo ya Waroma. Nilikuwa nikisoma wanahistoria wa Kirumi, vitabu vya kale vya Kigiriki, wanafalsafa wa Kigiriki, na kadhalika.

Na nilipokuwa Mkristo, nilikuwa kama, oh hapana, nitasoma tu Biblia sasa. Lakini nilichopata ni kwamba, hatimaye niligundua kwamba, loo, baadhi ya haya yalinisaidia sana kupata historia ya kazi yangu kama msomi, sio kama vile vyanzo vya Kiyahudi, ambavyo sikuwa na mafunzo yoyote, lakini ilinipa historia nyingi. Kwa kweli, kulikuwa na hatua moja, nilikuwa Mkristo mpya sana na nilipaswa kuwa, ilikuwa mwaka wa pili Kilatini, na nilipaswa kutafsiri Vita vya Gallic ya Kaisari.

Kaisari alikuwa mtawala wa Kirumi, si muda mrefu sana, aliuawa haraka sana, lakini alitaka kuwa mtawala wa Rumi. Na aliandika kitabu kama jenerali wa Kirumi kinachoitwa Vita vya Gallic. Nilipaswa kutafsiri hivyo.

Na nikiwa njiani kuelekea nyumbani, nilikuwa nikifikiria, unajua, sitaki kufanya Kilatini changu. Sitaki kutafsiri Kaisari. Nataka tu kusoma Biblia sasa kwa sababu nimeacha kila kitu ili kumfuata Yesu.

Niliifungua Biblia na kuweka kidole changu chini. Hii sio njia nzuri ya kutafsiri, lakini nilifanya katika hafla hii. Niliweka kidole changu chini, nikitumaini ingesema, acha yote na unifuata.

Badala yake, ilikuwa Luka sura ya 20. Ilisema, mpeni Kaisari yaliyo ya Kaisari na Mungu yaliyo ya Mungu. Kweli, hiyo sio maana ya jumla ya maandishi hayo.

Siwezi kuzunguka kuambia kila mtu, unahitaji kutafsiri Kaisari, lakini Mungu aliitumia katika kesi yangu. Na nilifanya kazi yangu ya nyumbani. Lakini hata hivyo, Mungu mara nyingi atachukua mambo ya asili yetu.

Tunapaswa kujitolea kila kitu kwake, lakini wakati mwingine atatumia zawadi hizo ambazo ametupa, mara nyingi kwa njia ambazo hatutazamia. Huenda tukalazimika kuziacha ili kumfuata, lakini wakati mwingine atazitumia hata hivyo. Halafu baadhi ya vitu tunapaswa kuviweka, tunaviacha na hatuvirudishi.

Hiyo ni sawa. Anajua lililo bora zaidi. Anaaminika.

Yesu anawaita wafuate. Tena, ni walimu wa kale tu wenye msimamo mkali zaidi waliwaita wanafunzi kuwafuata na hasa kuacha rasilimali zao nyuma kufuata. Kuachana na biashara za familia kwa kawaida kunaweza kukera na sio tu kwa familia yako, itakuwa chukizo kwa jamii kwa ujumla.

Lakini hapa tuna masimulizi ya ufuasi mkali. Yesu aliitwa, mwito wake mbele ya Baba, Mathayo sura ya tatu, mstari wa 16 na 17. Yesu ni mwana wa Mungu.

Utume wake umewekwa kama utume wa mtumishi pamoja na mfalme. Na sasa Yesu anawaita wanafunzi wamfuata. Na wanaitwa katika kesi hii, na katika hali nyingi, labda kwa kawaida, kwa uhamaji wa chini.

Mafundi, wavuvi, watoza ushuru, hawakuwa watu wasomi, lakini walikuwa na maisha bora zaidi kuliko wakulima wa kawaida, kuliko wakulima katika mashamba ya Galilaya. Kwa hivyo, biashara za familia pia, kama vile vyama vya ushirika vya uvuvi, na Marko, anataja kwamba moja ya familia ilikuwa na wafanyikazi walioajiriwa. Pia, familia hizi mbili zilionekana kufanya kazi pamoja na uvuvi.

Kwa hivyo, hii haikuwa tu wavuvi wa kujikimu wakitupa nyavu zao kujaribu kupata samaki wa kula. Hawa walikuwa watu waliokuwa wakiuza samaki. Na kwa kawaida karibu na Ziwa la Galilaya, unaweza kujikimu kimaisha kwa kufanya hivyo ikiwa ungeweza kumudu vyandarua na kumudu kutengeneza nyavu zako, safisha nyavu zako.

Lakini walikuwa tayari kuacha maisha yao. Ingawa hii inaweza kuwa sio kila msimu wa mwaka, kwa sababu kulikuwa na misimu fulani ambapo haungeweza kusafiri sana kuzunguka Galilaya wakati wa msimu wa mvua. Lakini wakati wa majira mengine ya mwaka, walikuwa wakimfuata Yesu.

Kwa hivyo, ilibidi waache maisha yao zaidi ya mwaka. Na Yesu anastahili hilo. Kama vile anavyotuambia katika sura ya 13, aya ya 44 hadi 46, thamani isiyo na kifani ya ufalme ina thamani ya kila kitu kingine.

Yesu anastahili chochote tunachopaswa kufanya ili kumfuata kwa sababu tutaishi milele pamoja naye. Sasa hawawi bila makao kabisa wanapomfuata Yesu. Mathayo sura ya nne inatuambia kwamba Yesu alikaa Kapernaumu.

Kwa hiyo, Yesu alikuwa na mahali pa kukaa, ingawa anasema hana pa kulaza kichwa chake. Hiyo ni hyperbole. Ni maneno ya kupita kiasi.

Lakini bado inatuma ujumbe kwamba tunapaswa kuwa tayari kujitolea. Usafiri wa msimu. Desemba hadi Machi ulikuwa msimu wa mvua katika eneo hili.

siku 30 hadi 50 mvua ilikuwa ikinyesha. Kwa kweli haungeweza kusafiri sana. Wakulima walikuwa huru zaidi nje ya upanzi na msimu wa mavuno.

Lakini si lazima wanafunzi wawe wanasafiri kila wakati. Wala haikuwa kukataa kabisa familia yao. Mambo mengi ndani ya Yudea, samahani, mambo mengi ndani ya Galilaya yalikuwa ndani ya umbali wa siku moja au mbili kwa miguu.

Kwa hivyo, au ikiwa watapanda mashua, unajua, sio lazima wawe wametoka kwa familia zao wakati wote. Lakini, unajua, wakati mwingine hiyo inaweza kuwa dhabihu kwa ajili ya huduma pia, lakini haihitajiki kabisa. Baadaye, Paulo katika 1 Wakorintho 9 anazungumza kuhusu jinsi Petro anachukua mke wake pamoja naye na wanafunzi wengine kuchukua wake zao pamoja nao.

Paulo na Barnaba, wanasema, vema, hatuna wake, lakini wanafunzi wengine, wanafanya hivi. Hivyo mara nyingi waliweza kusafiri nao. Labda watoto walikuwa watu wazima, bila kujali hali.

Lakini wanaacha biashara zao za familia, lakini hatupaswi kuzichukulia vibaya. Kwa sababu Yesu pia anasema katika Mathayo sura ya 15, kwamba waheshimu baba yako na mama yako. Pia anasema katika sura ya 19, mstari wa 9, unapaswa kuwa mwaminifu kwa ndoa yako, na si kuacha ndoa yako.

Kwa hiyo, haongei kuhusu kukataa familia, bali anazungumzia mambo ya kwanza kwanza. Yesu ni muhimu kuliko kitu kingine chochote. Marabi, baadaye, shule mbili za marabi katika kizazi cha Yesu, Mafarisayo katika kizazi cha Yesu, niseme, walikuwa shule za Shammai na Talal.

Na wakajadiliana wao kwa wao ni muda gani mume anaruhusiwa kuwa mbali na mkewe. Na kama alikuwa mbali tena, walisema, anaruhusiwa kupata talaka. Anaenda kwa marabi na wanaweza, sipendekezi hivyo, lakini kusema tu kwamba Mafarisayo wa siku za Yesu walisema kwamba mume aliruhusiwa tu kuwa mbali kwa muda mrefu.

Na walijadili ikiwa ni wiki moja au wiki mbili kwa sababu walichukua jukumu la ndoa kwa uzito sana. Lakini walisema kwamba kwa ajili ya Torati, inaweza kuwa ndefu zaidi. Kulikuwa na huyu rabi mmoja, Rabbi Akiba, ambaye walimzungumzia baadaye.

Na hii, naamini, si hadithi ya kweli, lakini inadhihirisha kwamba walifanya ubaguzi kwa ajili ya kusoma Torati kwa kwenda kusoma na mwalimu. Kwamba alikuwa mbali kwa muda wa miaka saba na mke wake. Na kisha anarudi nyumbani baada ya miaka saba na anafika kwenye mlango wa nyumba na anamsikia mkewe akizungumza na jirani.

Na jirani anasema, Raheli, unawezaje bado kumpenda mtu huyu baada ya kuwa mbali nawe kwa miaka saba? Alisema ni kwa ajili ya Torati. Ikiwa angekuwa mbali nami kwa miaka saba zaidi, bado ningempenda. Ambapo, bila ya kuingia nyumbani, Akiba aligeuka na kwenda zake na kusoma kwa miaka saba zaidi na akarudi na maelfu ya wanafunzi wakimfuata.

Na sasa tena, si hadithi ya kweli, lakini inaonyesha uhakika kwamba walichukua familia kwa uzito sana, lakini walichukua funzo la Torati kwa umakini sana pia. Yesu huja kabla ya kila kitu, lakini hiyo haisemi usiitunze familia yako. Yesu anataka sisi tufanye hivyo.

Anataka tuipe familia yetu pia. Lakini wakati mwingine wanapokuwa kwenye mzozo, inatubidi tufanye uchaguzi na Yesu huwa wa kwanza kila mara. Yesu anadhihirisha utawala wa Mungu kwa nguvu.

Sura ya nne, mstari wa 23 hadi 25. Una muhtasari kabla ya Mahubiri ya Yesu ya Mlimani, Mathayo tano hadi saba wa huduma ya hadharani ya Yesu. Tuna muhtasari kama huo wa huduma ya hadharani ya Yesu kabla tu ya sehemu inayofuata ya

hotuba, hotuba inayofuata ambayo Yesu anatoa, na mahubiri yanayofuata katika Mathayo sura ya 10 .

Hapa katika Mathayo, kabla tu ya Mathayo tano hadi saba, inazungumza kuhusu uponyaji na mafundisho ya Yesu. Una jambo lile lile katika mwisho wa Mathayo tisa kabla ya kufika kwenye Mathayo 10. Kwa hiyo, inasema kwamba alikuwa akiwaponya watu wengi sana hata wakamletea kila mgonjwa katika jimbo la Kirumi la Siria.

Sasa, je, hii inamaanisha kihalisi kila mgonjwa? Pengine hii ndiyo tunaita hyperbole. Walimu wa Kiyahudi na Mathayo pia mara nyingi wangetumia hyperboli, ambayo ilikuwa ni maneno ya kupita kiasi. Ilikuwa tamathali ya usemi kutoa hoja.

Kwa hiyo, haimaanishi kihalisi kila mtu ambaye alikuwa mgonjwa huko Galilaya. Namaanisha, vinginevyo, kusingekuwa na mtu ye yote kuponywa katika sura chache za kwanza za kitabu cha Matendo. Lakini kwa vyovyote vile, walikuwa wakileta wagonjwa wengi kwa Yesu.

Naye alikuwa akiwaponya wagonjwa. Alikuwa akihudumu katika masinagogi ambapo watu walikuwa wazi sana kuwa na walimu maarufu kuja na kueleza, hasa wasemaji wazuri, kwa sababu katika masinagogi ya Galilaya, hawakuwa na kuhani wa kila sinagogi. Wengi wa Mafarisayo walikuwa Yerusalemu.

Hawakuwa na Mafarisayo wa kutosha kuzunguka katika masinagogi yote na kufundisha au waandishi, hasa waandishi wasiojua sana. Kwa hiyo, Yesu anafundisha katika masinagogi na kuponya wagonjwa. Je, Yesu angevuta umati? Kweli, mtu yeyote aliye na sifa ya uponyaji angeweza kuvutia umati mkubwa.

Fikiria jinsi kulivyokuwa na chemchemi za maji moto huko Hamat Tiberias na kwingineko katika ulimwengu wa kale. Na Hamat Tiberia ingawa iko Galilaya. Umati wa watu walimiminika katika maeneo haya kwa sababu chemichemi za maji moto zilifikiriwa kuwa na sifa safi za kuwafanya kuwa na afya bora.

Kwa hiyo, haishangazi. Yesu anasifika kuwa mponyaji. Watu wengi watakuja na kumfuata.

Na wanatoka mbali sana. Baadhi yao wanatoka mbali na kwingineko katika jimbo la Siria nje ya Galilaya. Vema, hiyo inasaidia kuweka taswira ya misheni ya Mataifa ambayo tumezungumzia.

Pia inazungumzia imani ya dhabihu. Nakumbuka mwanafunzi wangu mmoja nilipokuwa nikifundisha nchini Kenya alikuwa akiniambia kuhusu dada yake, jinsi dada yake alivyojivuta tu ardhini. Miguu yake haikufanya kazi.

Walikuwa hawafanyi kazi kabisa. Kwa hiyo, alikuwa akijivuta tu ardhini. Na mama yake alitaka sana kuponywa.

Naye akasikia kwamba mtu fulani alikuwa akiombea wagonjwa katika kanisa fulani, lakini ilikuwa mbali sana ng'ambo ya mto huu. Na ilimbidi kubeba mtoto peke yake kwa sababu baba alikuwa kama, hapana, tumeomba. Nimeumia tu moyoni.

Siwezi kufanya hivi tena. Na ninaelewa hisia kama hiyo. Ilikuwa imetukia kabla kungekuwa hakuna uponyaji.

Wangeomba na kusingekuwa na uponyaji. Na wakati mwingine hiyo hutokea. Tena, uponyaji ni ishara za wakati ujao ulioahidiwa.

Haimaanishi kwamba kila mtu daima anaponywa katika enzi hii. Na kunaweza kuwa na baadhi ya watu ambao kitheolojia wanafikiri kila mtu anapaswa kuponywa katika enzi hii. Lakini ukiwauliza, je kila mtu uliyemuomba amepona? Uwezekano wao watakuambia sio kila mtu niliyemuomba apone.

Lakini kwa vyovyote vile, maelezo yoyote tunayotaka kutoa, ni jambo ambalo mara nyingi tunapaswa kuhangaika nalo katika ulimwengu huu, huzuni na uchungu. Lakini katika hali hii, mama alimweka mtoto mgongoni na akambeba. Ilibidi avuke mto.

Ilikuwa ni safari ngumu sana, ngumu sana. Na wakati huu mtoto aliponywa. Na mtu, yule mwanafunzi wa seminari aliyekuwa akiniambia hivi anajua kuhusu hili kwa sababu huyu alikuwa dada yake mdogo.

Aliponywa. Hakuponywa papo hapo, lakini ndani ya wiki moja au mbili, alikuwa mzima. Angeweza kutembea.

Na sasa yeye ni mtu mzima. Ameolewa. Kamwe usirudie tena na hilo tena.

Kwa hivyo wakati mwingine matendo ya dhabihu ya imani, tena, sio hakikisho kwamba Mungu anastahili imani yetu bila kujali anafanya nini. Lakini watu hawa wanaonyesha imani yao kwa njia za dhabihu kwa sababu wanaamini Yesu ndiye aliyekuwa na uwezo wa kuwaponya. Lakini kifungu hiki pia kinatupa onyo kuhusu umaarufu, kwa sababu kifungu hiki ni sehemu ya muktadha mkubwa wa injili ya Mathayo.

Tukiacha tu na kifungu hiki, tunaweza kufikiria maadili ya hadithi ni kwamba unamtumikia Mungu, unashinda mitihani, na Mungu atakutia mafuta, na kila mtu atapona. Na umati wa watu utakufuata na kukupenda. Lakini kumbuka kwamba katika Mathayo sura ya 27, umati unapaaza sauti, msulubishe, msulubishe.

Umaarufu haitegemeki. Umaarufu unakuja na kuondoka. Tunapokuwa nayo, itumie kwa ajili ya Yesu.

Na wakati hatuna, ni sawa. Tunaishi kwa ajili ya heshima ya Mungu na si kwa ajili yetu wenyewe. Sasa, pengine katika sura ya 27, umati unaopaza sauti, kumsulubisha, kumsulubisha, si umati uleule unaomfuata na kumpigia saluti anapoingia Yerusalemu.

Unajua, kulikuwa na wasafiri wengi wa Galilaya wakimsifu Yesu. Walijua Yesu alikuwa nani. Umati wa watu unalia na kumsulubisha.

Tunasikiliza walichokuwa wakiambiwa na viongozi wao huko Yerusalemu. Lakini licha ya tofauti hiyo ya kihistoria, bado kuna mwendelezo wa simulizi katika umati ambao unatudokezea kuwa hutakuwa na umaarufu kila wakati. Ilikuwa na kwenda pamoja na Daudi.

Inakuja na kwenda pamoja nasi. Itumie ukiwa nayo. Na kumbuka, ni Yesu ambaye tumekuwa kumheshimu.

Na Mathayo anasisitiza hilo tena na tena. Sisi ni wanafunzi na mtumishi si mkuu kuliko bwana. Kwa hiyo, tumuheshimu.

Huyu ni Dk. Craig Keener katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Mathayo. Hiki ni kipindi cha 6 cha Mathayo 3-4.